

Búnquer de la platja de la Riera

Pineda de Mar

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Platja de la Riera - rierany del Correu.

Coordenades:

Latitud: 41.61767
Longitud: 2.67853
UTM Est (X): 473218
UTM Nord (Y): 4607378

Classificació

Número de fitxa 08163 - 88
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Any 1937
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Pineda de Mar (Plaça de Catalunya, núm. 1 - 08397).
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dt., 23/04/2024 - 08:12

Descripció

Fortí o búnquer de la Guerra Civil espanyola en forma de caseta. Es troba situat davant del passeig de la Marina i al costat esquerre del torrent del Correu. És de planta rectangular i amb una coberta a dues aigües. La seva morfologia el diferencia de la resta de fortins, no només de Pineda de Mar, sinó també dels existents a les poblacions veïnes. Tot i així, el gruix de les parets i la tipologia de les obertures laterals, adients per a millorar la vigilància cap a l'exterior i protecció del seu interior, reforça el fet de tractar-se d'un edifici d'ús defensiu.

La data de construcció d'aquest fortí, és el 20 de setembre de 1937, segons Adrià Cabezas (2013), que també ens diu que: *"entre les posicions defensives es construirien dos nius de metralladores, un a la caseta de carrabiners, situada al quilòmetre 50,350 de la via del ferrocarril, a la platja dels pescadors i un altre niu de metralladores per dues màquines situat al quilòmetre 49 de la carretera"*.

L'ús actual de l'edificació és el de magatzem municipal i de l'agrupació de petanca, que utilitza les instal·lacions de pràctica d'aquest esport existents a la part anterior de l'edifici.

Observacions:

Els búnquers documentats físicament dins el terme municipal de Pineda de Mar són tres:

- el de la Platja de la Riera - rierany del Correu,
- el de la platja dels Pescadors (cobert per la sorra de la platja i que només és visible actualment la coberta, a excepció de quan hi ha temporals),
- el de la platja dels Pins, que no es conserva.

Història

La primera vegada que es posava damunt la taula la necessitat de documentar i estudiar les estructures defensives de la costa del Maresme de la Guerra Civil espanyola (1936-1939) fou l'any 1998 (Montlló, Jordi i Alay, Joan Carles, 1998). Anteriorment, als anys 80 del segle XX, Joan Carles Alay, ja havia començat a documentar gràficament aquests elements. En aquest article ja es planteja la qüestió de la construcció dels fortins i es posen exemples documentals i testimonis entrevistats que parlen de la participació de civils; però també de soldats. En un document del Consell Municipal de Premià de Mar, s'insta «a tots els ciutadans compresos en la mobilització general últimament decretada, que per imperatius de necessitat de guerra i defensa es trobaven en l'obligació ineludible de complir una o varies jornades de treball de sis hores cada una quan així fossin requerits, mitjançant la presentació d'una tarja numerada, la qual es deurà entregar a petició de qualsevol dels companys que formen la Comissió, a l'efecte de que se li avaluï degudament quant estigui complint la jornada».

Montlló i Alay (op. cit. 1998) també expliquen el testimoni de Josep Arbiell i Ribera, reclutat per quintes a l'exèrcit republicà i destinat a Mataró, en el cos d'artillers. Es comenta que destinaven soldats a la construcció de búnquers, juntament amb voluntaris civils, sobretot de la CNT. El cos de guàrdia on estava destinat era la Torre dels Encantats, i el quarter a l'Hotel Titus. Un altre testimoni de Caldes d'Estrac comenta que el seu pare, Buenaventura Sobirà Salvanà, conegut com el Menut de can Collet, feia de paleta a Caldetes i va participar en la construcció dels búnquers de Caldetes i també en algunes poblacions veïnes.

L'any 2012, Josep Clarà publica un treball de síntesi sobre la situació dels búnquers a la costa catalana. I, l'any següent, es defensa una tesi doctoral sobre el tema (Adrián Cabezas, 2013).

Bibliografia

ALAY, Joan Carles i MONTLLÓ, Jordi (2013). Les fortificacions de la Guerra Civil espanyola a Premià de Mar: els anys passen per a tothom. *Sessió d'Estudis Mataronins*, 2013, Núm. 29, p. 13,

AMAT I TEIXIDÓ, Jordi (2014). *Retalls de la Guerra Civil al Maresme (1936-1939)*. Canet de Mar: Edicions els 2 pins.

CABEZAS SÁNCHEZ, Adrián (2013). *La defensa de la costa a Catalunya durant la Guerra Civil (1936-1939)*, pp. 334-335. Tesi doctoral.

CABEZAS SÁNCHEZ, Adrián et alii. (2019). Enemic a la vista. La defensa de la costa del Maresme (1936-1939). Arenys de Mar: Ajuntament d'Arenys de Mar.

CLARA, Josep (2012) *Els búnquers de la Costa Catalana, Patrimoni militar en temps de guerra (1936 – 1939)*. Col·lecció Camí Ral, 35. Barcelona: Editorial Dalmau.

MONTLLÓ BOLART, Jordi; ALAY, Joan Carles (1998). «Els búnquers del litoral del Maresme. Un element patrimonial a punt de desaparèixer». *Sessió d'Estudis Mataronins*, 1998, Núm. 15, pp. 33-36.

Enllaços d'interès:

[La defensa de la costa a Catalunya durant la Guerra Civil \(1936-1939\) \(tesi doc...](#)

